

Steven Saylor
Copyright © 1996 by Steven Saylor

O CRIMĂ PE VIA APPIA

Steven Saylor
Copyright © 2010 Editura ALLFA

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

SAYLOR, STEVEN

O crimă pe Via Appia: poveste misterioasă
din Roma antică / Saylor Steven ; trad.: Teodor Fleșeru. -

București: ALLFA, 2010

ISBN 978-973-724-206-8

I. Fleșeru, Teodor (trad.)

821.111(73)-31=135.1

94(37)"03"(0:82-31)

Toate drepturile rezervate Editurii ALLFA.

Nicio parte din acest volum nu poate fi copiată
fără permisiunea scrisă a Editurii ALLFA.

Drepturile de distribuție în străinătate aparțin în exclusivitate editurii.

All rights reserved. The distribution of this book outside Romania,
without the written permission of ALLFA, is strictly prohibited.
Copyright © 2010 by ALLFA.

Editura ALLFA: Bd. Constructorilor nr. 20A, et. 3,
sector 6, cod 060512 – București
Tel.: 021 402 26 00
Fax: 021 402 26 10

Departamentul distribuție: Tel.: 021 402 26 30; 021 402 26 33
Comenzi la: comenzi@all.ro
www.all.ro

Redactor: Olimpia Novicov
Design copertă: Alexandru Novac

Steven Saylor

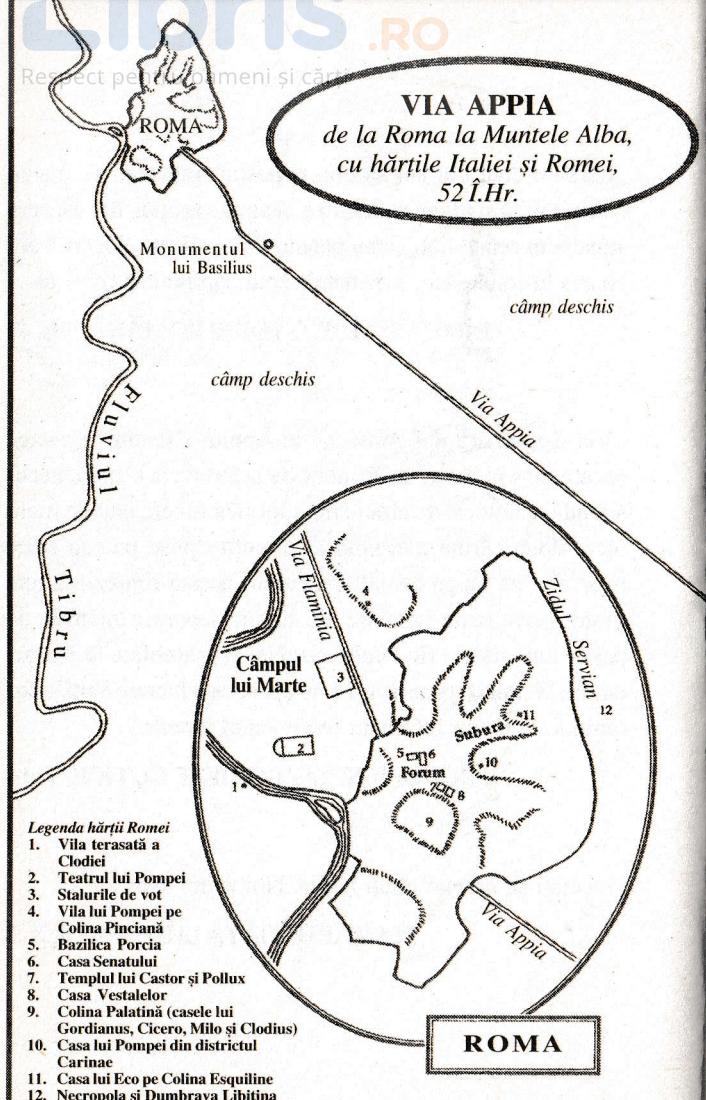
O CRIMĂ PE VIA APPIA

Poveste misterioasă din Roma antică

Traducere din limba engleză
de Teodor Fleșeru

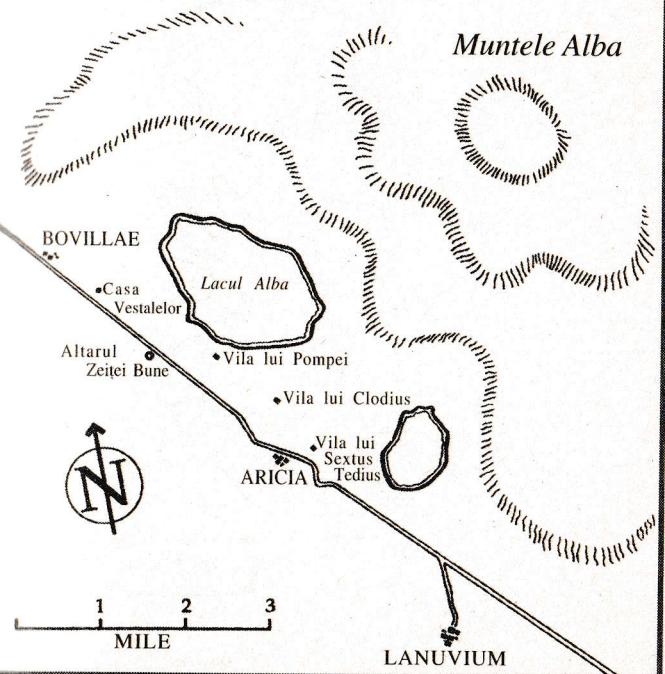

VIA APPIA
de la Roma la Muntele Alba,
cu hărțile Italiei și Romei,
52 î.Hr.

copyright © 1996 by Steven Saylor

Consultant tehnic: Patrick Urquhart

Capitolul Unu

— **P**apa! Trezește-te!

O mână mă prinse de umăr și începu să mă scutură cu blândețe. M-am retras, simțind aerul rece la ceafă în momentul în care pătura aluneca de pe mine. Am tras-o înapoi, cuibărindu-mă în ea, să mă încălzesc. M-am întins după Bethesda, dar n-am dat decât peste un gol în locul în care ar fi trebuit să fie ea.

— Serios, papa, trebuie să te trezești, spuse Eco, scutându-mă din nou, cu mai puțină blândețe.

— Da, soțule, întări Bethesda. Sus!

Ce somn e la fel de profund ca somnul dintr-o noapte rece de Ianuarius, când cerul e ca o pătură de nori care coboară, pământul stând zgribulit dedesubt? Cu toate că fiul și soția mă bombăneau, m-am lăsat din nou cuprins de brațele lui Morfeu, la fel de ușor ca un copil care aluneca într-un pat adânc căptușit cu pene de gâscă. Mi se părea că două coțofane cronicăneau absurd într-un copac din apropiere, spunându-mi „Papa” și „Soțule”. Au plonjat spre mine dând din aripi și m-au împuns cu ciocurile lor. Am gemut, dând din brațe ca să mă apăr. După o luptă scurtă se retraseră în norii de gheată, lăsându-mă să visez în pace.

Norii înghețați explodăram. Apă rece se revărsă pe fața mea.

Am sărit în sus, spumegând și clipind din ochi. Cu o înclinare satisfăcută a capului, Bethesda puse cupa goală alături de lampa care pâlpâia anevoie pe măsuța de lângă perete. Eco era la capătul patului, adunând pătura pe care

tocmai o trăsese de pe mine. Tremuram în cămașa mea de noapte, cu brațele strânsse în jurul meu.

— Hoț de pături! am murmurat eu, încruntat. În momentul acela mi se părea cea mai cruntă crimă imaginabilă. Să furi tu odihna unui om bătrân!

Eco rămase impasibil. Bethesda își încruțișă brațele și ridică o sprânceană. La lumina lămpii cei doi arătau încă destul de suspect a coțofene.

Am închis ochii.

— Aveți milă! am exclamat, cu un oftat, gândindu-mă că un apel la compasiune mi-ar fi putut procura încă un sublim moment de somn.

Însă înainte de a ateriza cu capul pe pernă, Eco mă prinse de umăr și mă ridică din nou în sezut.

— Nu, papa! E grav.

— Ce e grav? am întrebat, făcând o încercare la noroc pentru a scăpa din strânsoare. Arde casa?

Eram irecuperabil treaz acum, și morocănos – până când mi-am dat seama cine era absent în conspirația trezirii mele. Am privit în jurul încăperii, clipind și simțind un fior subit de panică:

— Diana! Unde-i Diana?

— Aici, papa.

Diana intră în cameră și păși în cercul de lumină. Părul ei lung, lăsat liber în timpul nopții, i se revărsa pe umeri, lucind ca o apă neagră sub lumina stelelor. Ochii ei – ochi egipteni, migdalăți, moșteniți de la maică-sa – erau ușor umflați din cauza somnului.

— Ce se-ntâmplă? întrebă, căscând. Ce faci aici, Eco? De ce e toată lumea trează? Si ce-i cu zgomotul ăsta în stradă?

— Zgomot? m-am mirat eu.

Ea înclină capul.

— Presupun că nu-l poți auzi foarte bine aici, în spatele casei, dar se-aude foarte bine din camera mea. Ei m-au trezit.

— Cine?

— Oamenii de pe stradă. Alergând. Cu torte. Strigând ceva. Si strâmbă din nas – asta face Diana când e nedumerită. Văzând expresia neutră de pe fața mea, se întoarce la mama ei, care păși spre ea cu brațele deschise. La cei șaptesprezece ani, Diana încă mai era un copil care apreciază acest gen de alinare. Între timp Eco rămăsese deosebit, afișând expresia solului, a celui care joacă într-o piesă în care aduce altora vești nefaste.

În cele din urmă mi-am dat seama că ceva trebuia să fie cu adevărat îngrozitor de în neregulă.

Puțin mai târziu eram îmbrăcat și goneam pe străzile întunecate, cot la cot cu Eco și cele patru gărzii de corp ale fiului meu.

Am întors capul anxios când un grup de tineri fioroși se apropiară în fugă prin spatele nostru, întrecându-ne. Tortele lor reteză aerul cu un șuierat. Umbrele noastre dansau nebunește în josul și-n susul străzii, crescând uriașe în timp ce tortele ne depăseau, topindu-se apoi în noapte ca niște spirite, după ce purtătorii lor ne lăsaseră în urmă.

M-am împiedicat de o pavelă neregulată.

— Pe boasele lui Numa! Ar fi trebuit să luăm și noi torte.

— Prefer ca măinile gărzilor mele să fie libere, spuse Eco.

— Da, în fine, cel puțin de-astea avem destule, am continuat eu, privindu-i pe cei patru tineri formidabili, sclavii care ne înconjurau, unul în fată, altul în spate, câte unul de-o parte și de alta. Aveau alura unor gladiatori bine pregătiți – bărbie dură, ochi scăpăraitori, atenții la orice mișcare de pe stradă.

Gărzile de corp apte erau scumpe ca preț și ca hrană. Nora mea, Menenia, se plângea de fiecare dată când Eco achiziționa alt Tânăr ca aceștia, spunând că banii ar fi fost mai bine

cheltuiți pentru sclavii de la bucătărie sau pentru un tutore mai bine pregătit pentru cei doi gemeni ai lor.

„Protecția are întâietate”, iî spunea Eco de fiecare dată.
„Acestea sunt timpurile în care trăim”.

Din păcate trebuia să fiu de acord.

Gândurile mele se îndreptau acum spre copiii lui Eco, pe care iî lăsase în casa lui de pe Colina Esquiline.

– Menenia și gemenii... am zis eu, grăbind pasul ca să mă pot tine după el.

Răsuflarea mea produse aburi în aer, dar cel puțin ritmul în care mergeam mă încălzea. Chiar aşa repede cum înaintam, un alt grup de bărbați veni din urmă depășindu-ne, torțele acestora trimițând umbrele noastre în urmărirea lor.

– Sunt în siguranță. Am montat luna trecută o ușă nouă la casă. Ar fi nevoie de o armată s-o dea jos. Și i-am lăsat pe cei mai voinici sclavi ai mei să aibă grijă de ei.

– Cu exactitate câte găzzi de corp ai zilele astea?

– Doar șase – doi acasă și patru cu noi.

– Doar șase?

Eu nu-l aveam decât pe Belbo, pe care-l lăsasem acasă cu Bethesda și Diana. Din păcate, Belbo era prea bătrân ca să mai fie o gardă de corp adevărată. Iar de la ceilalți sclavi ai casei de-abia dacă se aștepta vreun fel de rezistență dacă s-ar fi întâmplat ceva cu adevărat îngrozitor...

Am încercat să-mi gonesc din minte astfel de gânduri.

Un alt grup de bărbați veni grăbit din spate. Ca și noi, n-aveau torțe. În timp ce ne depășeau, în întuneric, am observat cum sclavii lui Eco deveniseră mai tensionați, ducând mâinile în interiorul capelor. Necunoscuții fără torțe puteau ține în mâinile lor ceva mult mai periculos, niște pumnale.

Dar grupul trecu pe lângă noi fără vreun incident. În față de tot cinea deschise obloanele unei ferestre de la etaj, iar altcineva se aplecă în afară.

– În numele lui Hades, ce se întâmplă în noaptea asta?

– L-au omorât! strigă unul dintre bărbații din fața noastră. L-au ucis cu sânge rece, bastarzii lași!

– Pe cine-au ucis?

– Pe Clodius! Clodius e mort!

Silueta întunecată de la fereastră rămase tacută pentru o clipă, apoi izbucni într-un hohot de râs prelung și răsunător care produse un ecou în aerul rece al noptii. Grupul din față se opri brusc.

– Necaz! zise Eco.

Am încuvîntat, după care mi-am dat seama că remarcă soptită era un semnal pentru gărzile lui. Și deodată aceștia strânseră rândurile în jurul nostru. Am continuat să înaintăm într-un ritm sporit.

– Și unde... întrebă omul de la fereastră, care abia dacă mai putea vorbi din cauza râsului, unde se grăbește toată lumea atât de tare? La o sărbătoare?

Grupul din stradă erupse în strigăte furioase. Unii ridică pumnii. Alții se aplecară căutând pietre. Chiar și pe Colina Palatină, cu străzi imaculate și case elegante, există unele pietre răzlețe la îndemâna. Omul de la fereastră continua să râdă, apoi brusc începu să se tângue. „Capul meu! Oh, capul meu! Bastarzi ordinari!” După care închise obloanele țovite de o rafală de pietre.

Am iuțit pasul, cotind la colț de stradă.

– Crezi că e adevărat, Eco?

– Că ar fi mort Clodius? Vom afla curând. Nu e asta casa lui, cea din fața noastră? Uită-te la toate torțele adunate în stradă! Asta m-a scos afară astă seară – puteam vedea strălușcirea reflectată de nori. Menenia m-a chemat pe acoperiș să le văd. Credea că întreaga colină Palatină e în flăcări.

– Așa că te-ai gândit să vezi dacă tatăl tău nu-i carbonizat?

Eco zâmbi, față i se întunecă și spuse:

— Coborând în Subura am dat peste tot de oameni adunați pe străzi. Adunați la colțuri, ascultându-i pe vorbitori. Strânși în dreptul ușilor, sușotind. Unii urlau, alții plângneau. Sute de bărbați se îndreptau spre Palatină, ca un fluviu năvălind spre colină. Și toți spuneau același lucru: Clodius a murit.

Casa lui Publius Clodius – casa cea nouă, pentru că o cumpărase și se mutase în ea doar cu câteva luni în urmă – era una dintre minunile arhitecturale ale orașului, sau o monstruozitate, depinde cu cine vorbeai. Casele celor avuți de pe Colina Palatină cresc tot mai mari și mai ostentative în fiecare an, asemeni unor mari animale devoratoare, înghițind căsuțele din preajmă și expunându-și decorațiunile tot mai somptuoase. Blana acestei bestii era una din marmură multicoloră. La lumina torțelor din stradă se putea distinge luciul pâlpâitor al fațadei și al coloanelor care susțineau terasele exterioare – porfir verde lacedemonian, bine finisat, marmură roșie egipteană punctată cu alb ca blănița unui căprior, marmură galbenă numibiană, striată cu vinișoare rubinii. Aceste terase, amplasate în panta colinei, încărcate cu trandafiri vara și goale iarna, se întindeau de jur împrejurul curții centrale acoperită cu pietriș fin. Poarta de fier forjat, care bloca în mod normal intrarea în curte, era acum deschisă, însă accesul era imposibil din cauza mulțimii de jelitori care umpleau curtea și se revărsau pe stradă.

Undeva dincolo de mulțime, la capătul îndepărtat al curții, se afla intrarea în casa propriu-zisă, care se mula pe coama colinei ca un mic sat suficient să fie, diversele aripi ale ei fiind încunjurate de alte terase, legate între ele de porticuri placate cu alte coloane de marmură multicoloră. Casa se înălța deasupra noastră ca un munte miniatural de umbre groase și marmură scânteietoare iluminată dinăuntru și din afară, suspendată ca în vis între norii coborâtori și spuza mirositoare a torțelor.

— Acum ce facem? l-am întrebat pe Eco. Nici măcar nu putem intra în curtea din fața casei. Mulțimea e prea densă. Zvonul trebuie să fie adevărat – privește-i pe toti bărbații aceștia gata să plângă. Haide, cel mai bine e să ne-întoarcem acasă și s-avem grija de familiile noastre. Nu putem să ce se va întâmpla în continuare.

Eco dădu din cap, dar nu pare să mă fi auzit. Se înălță pe vârfuri, forțându-se să vadă ce se întâmplă în curtea din față.

— Ușile casei sunt închise. Nimenei nu pare să intre sau să iasă. Lumea nu face decât să se foiască...

Un spasm subit animă mulțimea. „Lăsați-o să treacă! Lăsați-o să treacă!” strigă cineva. Rumoarea crescu și mai mult, oamenii trăgându-se un pas înapoi pentru a face loc unui soi de transport care urca pe stradă. La început apără o falangă de gladiatori, croindu-și loc fără menajamente cu mâinile și coatele. Lumea făcea tot ce putea ca să se dea din calea lor. Gladiatori erau enormi, niște giganți. Gărzile lui Eco nu erau decât niște simpli băieți în comparație cu aceștia. Se spune că există unele insule în extremitatea nordică a Galiei unde toti bărbații ajung să crească atât de mari. Aceștia aveau fețe palide și un păr roșu, încâlcit.

Mulțimea dinaintea noastră se comprimă. Eco și cu mine eram striviti unul de celălalt, cu gărzile dispuse în continuare în jurul nostru. Cineva mă călcă pe picior. Mâinile îmi erau blocate de-a lungul trupului. Am zărit o lectică apropiindu-se, purtată pe umeri de niște bărbați care îi făceau să arate ca niște pitici pe gladiatori giganți. Suspensată deasupra mulțimii cutia de mătase în dungi alb-roșii clipea la lumina torțelor care pâlpâiau.

Inima mea se opri o clipă. Cunoșteam lectica aceea. Fusesem purtat în ea eu însuși. Bineînțeles că și ea trebuia să fie aici.

Lectica se apropie. Perdeluțele erau trase, cum era de așteptat. N-avea nici o dorință de a vedea mulțimea sau să fie

văzută de multime. Dar pentru un moment scurt, în timp ce lectica trecea prin dreptul nostru, am avut impresia că perde-lutele s-au crăpat puțin. M-am forțat să văd deasupra capetelor celor care purtau lectica, dar jocul luminilor și umbrelor care vălurea faldurile de mătase mă zăpăcise. Poate zărisem doar o umbră, nu o crăpătură.

Mâna lui Eco pe umărul meu mă trase brusc din calea gladiatorilor care avansau pe flancul lectiei.

– Crezi că...? îmi șopti el în ureche.

– Firește. Trebuie să fie ea. Dungile alb-roșii... cine altcineva?

Nu eram nici pe departe singurul din mulțime care să recunoască lectica și să știe cine se afla în ea. Aceștia erau oamenii lui Clodius, săracii din Subura, care se revoltau sub comanda lui, foști sclavi care vedea în el pe apărătorul dreptului lor de a vota, gloata infometată care se buhăise gratuită legislației avansate de el pentru acordarea de grâne gratuite. Îl sprijiniseră întotdeauna pe Clodius, iar Clodius îi sprijinise întotdeauna pe ei. Stătuseră aproape de-a lungul carierei lui, bârfiseră între ei despre escapadele lui sexuale și problemele familiale, complotând destine teribile pentru dușmanii lui. Îl adorau pe Clodius. Poate o adorau sau nu pe scandalosa lui soră mai mare, dar îi recunoșteau lectica oriunde o vedea. Brusc, i-am auzit numele șoptit de cineva din mulțime. Alții îl repetară, apoi se contopiră la unison, devenind o scandare în șoaptă care vuia în urma lectiei:

– *Clodia... Clodia... Clodia...*

Lectica trecu printr-o poartă îngustă în curtea din față. Gladiatorii ei ar fi putut împrăștia lumea cu forță, dar se dovedi că violența nu era necesară. La auzul numelui ei jelitorii din curte se traseră înapoi într-un fel de teamă respectuoasă. Un spațiu gol se formă înaintea lectiei și se închise în urma sa, înaintând rapid și fără vreun incident până la capătul îndepărtat al curții și sus pe cele câteva trepte ale

intrării. Ușile înalte de bronz se deschiseră spre interior. Acoperământul lectiei fu întors în aşa fel încât ocupanții nu puteau fi văzuți când ieșiră și intrară în casă. Ușile se închiseră în urma lor cu o bufnitură surdă.

Scandarea se stinse. O liniște grea pogorî asupra mulțimii.

– Clodius, mort, spuse Eco, calm. Nu părea deloc posibil.

– N-ai trăit să ai anii mei, am zis eu, umil. Toți murim, mari și mici, majoritatea mai devreme decât mai târziu.

– Bineînțeles. Nu voiam să spun decât...

– Știu ce vrei să spui. Când mor unii oameni e ca și când ai arunca nisip în într-un râu – nu stârnește nici o undă. Cu alții e ca un bolovan uriaș. Valurile se sparg pe mal. Și cu foarte puțini...

– E ca un meteor căzut din cer, spuse Eco.

Am inspirat adânc.

– Să sperăm că nu va fi o atare grozăvie.

Dar ceva îmi șoptea că va fi.

Am așteptat o vreme, blocat de inerția care cuprinde mulțimea când se întâmplă ceva important. De la cei din jur am aflat o serie de zvonuri contradictorii despre ceea ce se întâmplase. Avusese loc un incident pe Via Appia, chiar la ieșirea din Roma – nu, la treizeci de mile, la Bovillae – nu, undeva mai departe, în sud. Clodius ieșise să călărească de unul singur – nu, cu o mică gardă de corp – nu, într-o lectică, împreună cu soția și suita formată din sclavi și serviitori. Avusese loc o ambuscadă – nu, un asasin singuratic – nu, un trădător, unul dintre oamenii lui Clodius...

Și aşa mai departe, fără să găsim un adevară indubitabil, ci doar un singur fapt cert: Clodius era mort.

Norii coborau treptat revelând cerul gol – fără lună, întunecat ca smoala, punctat de stele care scliceau ca niște cristale de gheăță. Plimbarea scurtă și rapidă de la casa mea îmi încălzise sângele. Zbuciumul trupurilor și flăcările

tortelor îmi tinuseră de cald, dar pe măsură ce aerul nopții se răcea, la fel mă simțeam și eu. Mi-am înđoit degetele de la picioare, mi-am frecat palmele, mi-am privit răsuflarea împreindu-se cu fumul din aer.

– Nu e bine, am zis eu. Am înghețat. N-am luat o capă mai groasă.

Lui Eco părea să-i fie îndeajuns de cald într-o capă nu mai grea decât a mea, dar săngele unui om de cincizeci și opt de ani e mai subțire decât cel al unui bărbat cu douăzeci de ani mai tânăr.

– Oare ce aşteptăm acum? Am aflat de ce s-a stârnit panica. Clodius e mort.

– Da. Dar cum?

Mi-a venit să zâmbesc. Învățase meserie de la mine. Curiozitatea devine un obicei. Chiar și când nu vin bani din asta, un Descoperitor nu poate să nu fie curios, mai ales când e vorba de un omor.

– Nu vom afla de la mulțimea asta, am spus eu.

– Atunci hai să plecăm.

Ezită.

– Normal ar fi să trimită pe cineva afară, să vorbească mulțimii. În mod sigur va ieși cineva, mai devreme sau mai târziu...

Dar atunci Eco văzu că tremuram.

– Bine, hai să mergem.

– Tu poți rămâne.

– Nu te las să mergi singur, papa. Nu într-o noapte ca asta.

– Atunci trimite-ți gărzile de corp cu mine.

– Nu sunt destul de nebun să rămân singur în mulțimea asta.

– I-ai putea împărți. Doi pentru mine, doi pentru tine.

– Nu, nu vreau să risc nimic. Te conduc acasă și pe urmă mă întorc dacă vreau.

Poate ne-am mai fi târguit o vreme asupra acestei logici, dar în momentul acela Eco își ridică ochii uitându-se la cineva din spatele meu. Sclavii lui deveniră tensionați.

– Caut bărbat pe numele de Gordianus, spuse o voce nesigură, de undeva de deasupra capului meu. M-am întors dând cu nasul de un piept foarte impozant. Mai sus era o față rumenă, încadrată de plete roșcate. Latina individului era atroce.

– Eu sunt Gordianus, am spus eu.

– Bine. Vino cu mine.

– Vin cu tine unde?

Înclină capul într-o parte.

– Într-o casă, normal.

– La invitația cui? am întrebat, știind deja răspunsul.

– La *porunca* doamnei Clodia.

Se pare că mă văzuse cu adevărat din lectică.